

[Axel Kristensen.]

taget en opstilling over de senere år. Hvis man ser på tidsrummet fra 1950 til 1955, er det udbytte, der er udbetalt af samtlige industriaktieselskaber, steget fra 108 mill. kr. til 124 mill. kr., altså med 15 pct. Heroverfor står imidlertid en stigning i den samlede løn inden for industrien på 34 pct. Hvis man eliminerer ændringer i beskæftigelsen, stiller det sig endnu ugunstigere ved denne sammenligning, og korrigerer man for antallet af beskæftigede og for prisforandringer, kommer vi til det resultat, at realudbyttet er faldet med 15 pct. fra 1950 til 1955, medens reallønnen er steget med 13 pct. Jeg kender adskillige selskaber — det gælder også nogle af dem, jeg har nævnt her — der har givet nøjagtigt det samme udbytte fra 1920'erne til nu. Jeg ved udmærket godt, at det vil kunne anføres, at der i visse tilfælde er sket aktieudvidelser, ved hvilke aktionærerne har fået en fordel ved at få de nye aktier til lavere kurs, men dette forandrer absolut ikke billedet væsentligt over en længere periode, og så måtte man endda, hvis billedet skulle være fuldstændigt, også medregne de penge, der er tabt ved aktiekøb.

Der er altså ikke tale om en udvikling, ved hvilken kapitalen og aktieudbyttet er steget på arbejdernes bekostning. Sandheden er i virkeligheden den, at hele det overskud, som tjenes ind, er meget større end udbyttet — det er svært at sige hvor meget, men de steder, hvor jeg kender det, er det jævnt hen således, at udbyttet ikke udgør mere end en fjerdedel eller så af årsoverskuddet, og de tre fjerdedele bruges til investeringer og forbedringer, og hele udbyttet af investeringer og rationaliseringen går til lønstigning. Det er helt udmærket, men det vil altså sige, at lønmodtagerne har fået det fulde udbytte af rationaliseringen. Aktionærerne har den formelle ejendomsret — og det må de jo også have af hensyn til administrationen — men reelt er udbyttet af rationaliseringen og hele udviklingen tilfaldet lønmodtagerne og ikke aktieejerne,

der har fået deres udbytte væsentlig formindsket.

Det er det samme her, som når vi taler om tvangslån: man foretager sig ting, der gør, at folk siger: det kan ikke betale sig at spare, vi vil hellere bruge det hele. Man giver op over for alle disse indgreb. Jeg er ganske sikker på, at dette som så mange andre ting vil virke skadeligt på opsparingen.

Jeg må have lov at gøre opmærksom på, at i en lang, lang række af danske aktieselskaber er aktiekapitalen stykket ud på mange hænder. Det er ikke således, at det er nogle få mennesker, nogle få velhavere, der ejer disse aktier. Det er enker og andre mennesker, der ejer aktier for 2 000, 3 000, 4 000, 5 000 kr., og for hvem udbyttet betyder noget virkeligt. Det er ganske urimeligt, at disse mennesker i denne situation, hvor de skal betale forbrugsafgifter, hvor de skal lide under inflationen, får realudbyttet nedsat. Det, man gør her, er, at man kaster noget hen til folk til dækning for den forkerte agitation, der føres, og som skaber en forkert indstilling over for kapitaldannelsen, uden hvilken fremskridt og udvikling er umulig.

Mit parti kan ikke tilslutte sig dette lovforslag.

A. C. Normann: Det radikale venstre finder det nødvendigt som et led i de tre regeringspartiers økonomiske politik nu at indføre bestemmelser om begrænsning af aktieselskabsudbyttet i den hensigt både at fremme opsparingen og at øge selskabernes investering. Det er vor opfattelse, at lovforslaget vil fremme begge formål. I den henseende er jeg ikke enig med det ærede medlem hr. Axel Kristensen, heller ikke hvad angår hans ræsonnement med hensyn til lovens virkninger på opsparingen. Det er min opfattelse, at en sådan lov vil fremme begge disse to formål, for investeringernes vedkommende vel stærkest i de offentligt noterede selskaber.

Man kan diskutere en række enkeltheder i lovforslaget, og det vil sikkert også blive